

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemtijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravišтво „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se pošilja do odpovedi. — Deležniki „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 v. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravišтво Koroška cesta šte. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne pettivrste za enkrat 15 v, za dvakrat 25 v, za trikrat 35 v. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede opoldne. Nezaprte reklamacije so poštnine proste.

Tretji slovenski katoliški shod!

Bela Ljubljana, središče Slovenije, je bila te dni priča globoke katoliške zavesti med Slovenci. Iz vseh slovenskih pokrajin so prihiteli možje in mladeniči na tretji slovenski katoliški shod v Ljubljano, da manifestirajo za katoliško misel in se udeležijo zborovanj in posvetovanj, ki so posvečene pouku in organizaciji za bodočnost. Vsakega udeleženika se je morala polastiti zavest, da se voditeljem katoliške organizacije po Slovenskem hoče dela, nesebičnega dela za narod. Temu tihiemu prepričanju je dal izraza v svojem duhovitem govoru dr. Krek, ko je med viharim odobravanjem vskliknil: „Klic katoliškega shoda do nas vseh je: Tukaj je narod, delajmo zanj!“ Tako je! Po tretjem slovenskem katoliškem shodu nam je začrtan za bližnjo prihodnost zopet jasn program, in na nas je, da ga vestno, točno ter z navdušenjem izvajamo.

Shoda se je udeležilo blizu 7000 slovenskih mož in mladeničev. Izmed cerkvenih knezov so bili navzoči: lavantinski vladika dr. M. Napotnik, goriški nadškof dr. Sedej, ljubljanski škof dr. Jeglič. Posebno mnogo gostov je bilo iz bratske nam Hrvatske. Čehi so poslali več zastopnikov, med njimi voditelja krščanske kmečke stranke na Moravskem, Šamalika. Na shod je prišel tudi deželni glavar kranjski Oton pl. Dežela, vlado je zastopal grof Chorinsky.

Slovenski državni poslanci so bili zastopani po dr. Šusteršiču, Povšetu, dr. Gregorčiču, Pfeiferju, Pogačniku, dr. Žitniku, dr. Korošcu. Izmed štajerskih deželnih poslancev je bil navzoč dr. Fr. Jankovič.

Za predsednika katoliškemu shodu je bil izvoljen državni in deželni poslanec Povše, za podpredsednike: dr. Gregorčič, dr. Pavletič, dr. Jankovič, Jeriha, poslanec Mejac in župan Žumer.

V nedeljo dne 26. t. m. je bilo predpoldan veliko zborovanje na vrtu Alojzijevega, popoldne ljudska veselica v hotelu Unionu. Govorili so dr. Šusteršič, dr. Korošec in dr. Krek.

Dr. Šusteršič.

Viharno pozdravljen je najprej govoril o neudeležbi koroških Slovencev na katoliškem shodu in o volilni reformi. Potem je nadaljeval o krščanski demokraciji (ljudski nadvladi):

Krščanska demokracija se naslanja na verno ljudstvo, katero v svoji moški zavednosti svobodno, iz notranjega prepričanja, daruje svoje srce nadzemeljskim idealom svete vere. Tako zavedno ljudstvo je nepristopno vsakemu zapeljanju in zmotam, ki se skušajo razširiti med slovensko ljudstvo.

Kajti ne varajmo se, v središču političnih bojev vedno in vedno skozi vsa stoletja stoji vera in za to skrbé ravno tisti, ki vedno oznanjujejo, da je vera privatna stvar in da vera nima nič v politiki opraviti. Ravno tisti silijo verska vprašanja vedno in vedno, dan za dnem v ospredje. Po časopisih, na shodih, v javnih zastopih, v upravi, v kolikor imajo moč v rokah, povsod skušajo nasprotniki katoliške cerkve uveljaviti svoj vpliv, svojo politično moč le v tem smislu, da bi silo delali sveti katoliški cerkvi, katoliškemu prepričanju, katoliški vesti. (Pritrjevanje). Temu početu so dali ime „svobodomiselnost“, pa v resnici tu ni ne svobode in ne misli, temveč le brutalnost, sirovost, laž in hudobija. (Viharno pritrdjevanje).

Ta, slavni zbor, bi vendar le nekoliko omenjal, kako napačno je to, da Vi bratje izven Kranjske, na katere se sedaj posebno obrača, vedno tako z neko zaničljivostjo govorite o našem boju proti sovražnikom svete vere in ga imenujete „kranjski prepir“. Ali ne čitate časopisov naše liberalne stranke, ali ne poznate njenih izjav v javnem življenju? In vi mislite, da je to malenkostni „kranjski prepir“! Boj za najvišje ideale, za častni in večni blagor

slovenskega ljudstva, to je tisti „kranjski prepir“, kakor ga imenujete. (Živahno pritrdjevanje.)

Saj je liberalna stranka, kakor nalašč, ravno sedaj objavila svoj najnovejši program. Pol leta je kokodakala in kokodajsala (živahna veselost) in vsi smo čakali na jajce, ki ga bo ta puta izlegla, in ravno o pravem času, ravno pred našim katoliškim shodom, se je to jajce v častljivem „Sl. Naroda“ pokazalo. (Živahna veselost) In glejte, vse, kar nam je razkrila liberalna stranka v svojem programu, v glavnih točkah svojega programa, so te verske točke: (Klici: Tako je) Ven z vero iz javnega življenja je ena točka, ven z vero iz šole je druga, proč s krščanskim zakonom je tretja.

Vprašam vas, slavni zbor, kedo tlači in sili vero v javno življenje, če ne nasprotniki naši? (Klici: Tako je). Ali so ti morebiti tako smešno-naivni misliti, da si bomo mi dali čisto mirno in ponižno svojo glavo odrezati? Ali mislijo, da bomo silo pustili delati svojem verskemu prepričanju? Ali si je kedo domisljal, da si bomo pustili silo delati naši vesti, ali so si mislili, da bomo mi na nož izročili takim ljudem najdražje, kar imamo na tem svetu, svojo dečo, svoje otroke? (Viharni klici: Nikakor ne).

Ali mislijo, da bomo mi pustili silo delati sveti katoliški cerkvi. (klici: nikakor ne). Ali mislijo, da bomo mi pustili blatiti našo katoliško duhovščino, naše vladike? (Pomovljeni viharni klici: nikakor ne.)

Motijo se, kakor so se vselej zmotili, ti generali z vedno manjšo armado. (Veselost.)

Generalov imajo vedno več, armade pa vedno manj. (Živahna veselost in burni živio-klici.)

Ne! Nobena sila sveta nas ne odtrga od katoliške vere in cerkve; to vero mi nosimo v svojih sredi in ta vera, ki živi v naših dušah, ne umre nikdar, in če se grob zapre nad nami, potem bo šele še bolj živela. (Gromovito odobravanje)

Dr. Korošec

govori o kmečkem vprašanju. Posledica liberalizma je propad kmetijstva. Kako slabi so sadovi

LISTEK.

Govor

prevzv. g. dr. Mihaela Napotnik, kneza in škofa Lavantinskega,

v prvi javni seji škofijske sinode, na praznik sv. Kajetana, dne 7. avgusta 1906.

Nadaljevanje.

2. Pa božja previdnost vse tako uravnava, da te omenjene neugodnosti postajajo ugodnosti, da se navedene težave izpreminjajo v vire višjega veselja in čiste radosti.

Omejitev svobode, lastno našemu stanu, bogato nadomestuje ono tolažbo polno prepričanje, da tako omejitev terja sama narava in častljivost mašniškega stanja. Le na ta način se more svečenik vzdržati sam na ozkem potu zveličanja in pa pomagati vernikom, da postanejo deležni tiste prostosti, ki je dar Kristusov, ki je prostost otrók božjih.

Celibat ali neoženjenost pa rodi veselje duhovnega očetovstva, po čigar moči dober duhovnik daje sveti Cerkvi ne enega ali pa drugega, marveč sto in sto otrók. Bogu posvečen dušni pastir, ki neumorno dela na vrtu in na polju Gospodovem, ima v svojih vernih ovčicah pač toliko sinov in hčer, kolikor duš. Videl sem pobožne župnike, katerih bolniško posteljo so noč in dan obdajali verniki, polni otroške ljubezni in vdanosti. Poznal sem dušne pastirje, katerih smrt je sto in sto župljanov

objokovalo z bridkimi solzami. Našel sem grobove pobožnih duhovnikov, leta in leta ozaljšane z najlepšimi cveticami in rožami. Kaj čuda, če se skoro zdi, da živajo duhovni očetje večjo čast in višje spoštovanje od telesnih!

O celibatu ali devištvu mašništva so že mnogo lepega povedali možje, ki so bili vneti dobri želj za sveto vero. Moje mišljenje in vaše mnenje je znano iz velevažnega poglavja LXXXV. de clericorum coelibatu — o neoženjenosti duhovnikov — potrjenega na sinodi leta 1903.

Zato se zdaj sklicujem samo na izkušnjo, ki je najboljša učiteljica življenja. Kdo bi pač mogel prav in vredno popisati, kolikera in kako slavna dela je izvršil sveti mož, slavnoznani po svoji stano vitni vzdržnosti in čistosti, čigar praznik obhajamo ravno danes. Sv. Kajetan, rojen v Vincenciji leta 1480, umrl v Neapolju dne 7. avgusta leta 1547, se je lesketal od nežne mladosti sém pa tja do smrti po čudoviti sramežljivosti in nedolžnosti. V Padovi ovenčan s častjo doktorja svetnega in cerkvenega prava, zapusti svet in postane duhovnik ter posveti vse svoje moči Bogu in bližnjemu. Ustanavlja bolnišnice in z lastnimi rokami streže okuženim bolnikom. Zavoljo skrbne gorečnosti za blagor in zveličanje bližnjega ga imenujejo loveca duš. Med duhovniki so se godile takrat marsikateri nerednosti: srčno želeč, da bi živeli zopet vzgledno in čednostno kakor nekdanji apostoli, ustanovi sv. Kajetan red regularnih klerikov ali Teatincev, ki živijo samó od prostovoljnih milih darov. Neutrudljivo skrbi za lepoto bogoslužja, za krasoto hiše božje, za natančno opravljanje svetih obredov ter za pogostni prejem

svetega obhajila. Večkrat razkrinka pogubne zmote krivih ver, zlasti zmote protestantov ali luterancev, in popravi škodo, ki so jo povzročile. In ko je izvršil čudovita dela in pretrpel strašne muke, (bil je preganjan in zašramovan, s šibami tepen in v ječo vržen itd.), je sladko in mirno zaspal v Gospodu. Bog ga je poveljeval z mnogimi čudeži v življenju in po smrti, in leta 1671 je bil prištet svetnikom.

Na dalje, edini sv. Frančišek Ksaverij, ki je bil rojen dne 7. aprila 1506 (obhajamo torej letos štiristoletnico rojstva preslavnega apostola Indije in Japonije) in je umrl dne 27. novembra (ne 2. dec.) 1552, ta svetnik, ki je celo svoje življenje živel čisto in vzdržno ter bil ves navdušen in goreč za sveto vero, v ostalem pa reven in siromašen, ta svetnik je v obširnem indijskem kraljestvu brez primere več opravil v korist krščanske vere in omike: s tem, da je cele narode pridobil za Kristusa, z lastno roko krstil dvanajststotisoč ajdov in privedel kneze, kralje in vladarje iz paganske praznoverne teme k luči in spoznanju resnice: brez primere, pravim, več je ta svetnik opravil, kakor na primer misijonarji anglikanske cerkve, ki so prihajali v družbi svojih žen in svojih otrok; ti so potrošili na tisoče zlatega denarja, ter radodarno porazdelili na stotisoče izvodov svetega pisma in drugih knjig — pa brez uspeha. Deviški sveti Frančišek Ksaverij je imel bogato in obilno žetev, oženjeni oznanjevalci evangelja so pa ostali skoro praznih rok.

3. Precej veliko težavo dela vsaj nekaterim duhovnikom pičlost dohodkov, ki jih jim prinaša

liberalizma, kaže sedanji umirajoči drž. zbor. Osvojenju kmeta od tlake in desetine so sledila velika bremena in silno zadolženje, cena kmečkim pridelkom je padla, sedaj so posestva razkosana, poslov ni več dubiti, še otroci gredo od hiše do hiše za boljšim kruhom. Kmečki stan v Avstriji tare sedaj 8000 milijonov vknjiženih dolgov.

Slovenski izseljenci niso podobni izseljencem drugih narodov: to niso bledi, izstradani obrazi, ampak krepke postave, najčvrstejši ljudje, ki gredo le zato po svetu, ker vidijo, da bi doma bili vedno le sužnji svojih dolgov. Oni gredo po svetu z veseljem upom, da bodo v drugi državi bolje prospeli. Zato pa pada v Avstriji kmečko prebivalstvo sorazmerno z drugimi stanoviti po številu, in Avstrija se bliža temu, da postane industrialna država.

Zato se pa mora naš kmečki stan organizirati, seči mora po samopomoči v zadrugah. Država pa mora poseči vmes s tem, da varuje ceno kmečkemu pridelku, dati mora kmetu, ki zdaj prispeva za vse šolstvo, njegovo lastno strokovno šolstvo.

Zahtevamo, da država posveti kmečkemu stanu vse sile, a največ bo pomagalo, če se začne širiti kmečka zavest. Kmet se mora zavedati svojega velikega in važnega pomena v domovini in državi. Kmečke zahteve moramo postaviti v prve vrste (burni živio-klici), kakor on tudi stoji vedno v prvih vrstah za korist družbe. (Burno odobravanje.) Odkod pa prihajo drugi stanovi? Poglejte jih! Sami kmečki sinovi so! (Tako je.)

Kmet je tudi najbolj državo vzdržujoči stan. Ko so na Ruskem revolucionarji hoteli strmoglaviti carja, se je kmet dvignil v protirevoluciji in se postavil za carja. Tako je kmečki stan povsod oni živelj, ki ohranja državo, prestol in oltar. (Tako je.)

Zboljšanje kmečkega stanu se pa ne da doseči brez boja; zato mora kmet napadati nasprotne trdnjave. Na odločilnem mestu naj povsod zavijra kmečka zastava: Na zastavi se blišči sv. križ, pod njim so zapisane vse kmečke zahteve in želje. (Odobravanje.)

Slovenski katoliški kmetje! Katoliški shod vas pozivlje, da nesete idejo stanovske zavesti seboj in zbirate svoje sotrpine. Potem bo država videla, da ne sme zamemarjati tako važnega stanu. (Dolgotrajno, burno odobravanje.)

Dr. Krek

živahno pozdravljen, omeni, da govori danes le zato, ker je odpovedal naprošen celovški govornik.

Pravijo, da verska misel več nima moči, a katoliški shodi pričajo, da je verska misel še vedno močna dovolj, pridobiti ljudstvo za največje žrtve. Krščanstvo je nastopilo kot poživiljajoča sila, ki je zbudila zavest ljudi, najprej kmečki stan, je dvignila mesta in rodila smisel za skupno delo. Majhne stvari so opustili in ustvarili veliko krščansko omiko, katere sadove uživamo mi. Govornik našteva nato razne sadove katoliških shodov.

Po katoliškem shodu se mir seli v vas. Najhujša rana našega naroda je medsebojno sovraštvo in prepir med ljudstvom. Ta kuga se mora zatreti

njihova služba, in ki nikakor ne zadostujejo za življenje, duhovskemu stanu primerno. Zares, težko mora deti mašniku, če ga dan na dan tare skrb za to, kar potrebuje za vsakdanje življenje; trdo mora občutiti, če ne more izkazovati gostoljubnosti, kakor jo zahtevajo vlnudnost in pa tu in tam neizogibne razmere; bridko mu mora biti pri sreči, če mu nikakor ni možno lajšati ubošva svojih ljubljenih domačih in sorodnikov. Dalje prihodnjic.

Učiteljeva pisma starišem.

Piše Anton Kosi.

Uvod.

O tem je pač vsakdo prepričan, da more vzgoja mladine le tam lepo napredovati, kjer se roditelja, oče in mati, lepo razumeta, kjer drug drugega lepo podpirata pri težavnem delu vzgoje. In nasprotno: kjer vleče oče vzgojni voz naprej, mati ga pa zadržuje, ali nasprotno, tam si ne moremo misliti povoljnih uspehov pri vzgoji otrok.

Kakor mora vladati med roditeljema, ki sta prva in od Boga samega postavljena vzgojitelja, pri njunem vzgojnem delovanju lepa sloga in zastopnost, tako se morata tudi dom in šola, stariši in učitelji lepo razumeti in se podpirata v vsem, kar je pravemu napredku mladine v korist.

Kako se že glasi znani izrek?

Družina in šola sestrici sta dve, nobena samotno hoditi ne sme.

in spraviti iz naše srede. Za tak božji mir, po katerem se pozabijo nasprotja, ki izvirajo večinoma iz malenkostnih razmer, je najboljšo sredstvo taka velika verska manifestacija. Vsak tak velik shod odluči nekaj zastarelega zakotnega blata z ljudstva in ga dvigne do višjih, plemenitejših čutil. Naj tudi stariši vzgajajo mladino v tem smislu, da moli za mir in ko je uče spoznavati svojo lastnino, ji naj vcepijo zavest, da more srečno živeti na njej le, če bo v miru s svojimi sosedi. (Odobravanje.)

Pravijo, da smo hlapčevski narod. Mi lahko rečemo danes, ko toliko ponosnih mož ve, kaj so in kam gredo: Mi smo gospodje! Prej je bil gospod tisti, ki je imel skrb za splošni blagor, mir in red. Danes pa ljudje v takih rečeh, ki jih je prej imela gosposka, sami odločujejo. Prej se je reklo: Grajšček je veren, zato je tudi kmet. Danes se pravi narobe: kmet je veren, zato mora gospod spoštovati njegovo vero. (Burno odobravanje.)

Tovarniški dimniki in bolešno žvižganje tvorniških piščalk kličejo delavskemu ljudstvu: Trpi, in umri! Zvonjenje naših cerkvâ nam pa kliče! Delaj, moli, živi!

Klic katoliškega shoda do nas vseh je: Takaj je narod, delajmo zanj!

Po shodu je vsa množica spremljala navzoče škofe do škofijske palače, da jih brani, ako bi bilo potrebno, morebitnih napadov od strani liberalcev in socialdemokratov.

V ponedeljek zvečer se je vršilo prvo slavnostno zborovanje. V veliki dvorani hotela „Union“ ni bilo prostora za vse občinstvo, toliko se ga je bilo zbralo. Predsednik sh. da je bil drž. in dež. poslanec Povše. Za podpredsednika so se izvolili gg. dvorni svetnik Šuklje, dr. Pavletič (Gorica), dr. Jankovič (Kozje), opat Kragič (Skadrina), dr. Pazman (Zagreb), Šamalik (Murava), Demšar. Zapisničarji so gg. dr. Lampe, dr. Dermastia, dr. Somrek, dr. Slavik, Polansky, Stanovnik.

Prvi je govoril naš prevzvišeni vladika lavantinski knezoškof dr. Mihael Napotnik.

Nagovor prevzvišenega knezoškofa dr. Napotnika.

Burno pozdravljen naglašala v dovršenem govoru vladika lavantinski, da kdor stopi v hišo ali družbo, mora pozdraviti. Tudi on pozdravi s „Hvaljen bodi Jezus Kristus“. Ta pozdrav pove: kdo sem, kaj hočem, pozvate moje stremenje, hotenje, delovanje, po kaj prihajam. Skupni program nam je Kristus, njegova slava in lastno blagostanje. V tem smislu in duhu naj bodo uspešni katoliški shodi. Pij X. je rekel v svoji okrožnici od 14. junija 1906: Katoliški shodi naj bodo znaki krščanske vere, miru in blagoslova. Veleznamenito goslo: Vse obnoviti v Kristusu. Na to načelo opozarja tudi nepozabni Leon XIII. v svoji poslanici Rerum novarum. Rešitev je le v povratku h Kristusu. Vse ozdravlja le povratek h Kristusu. Kreniti od Kristusa pomenja pogin, vrniti se h Kristusu, otežbo. Vse toraj prenoviti, predrugačiti, preosnovati v Kristusu. V svoji encikliki prvi in težkopričakovani ter odločilni pa

Sloga, vzajemno delovanje, torej soglasje med domom in šolo olajšuje delo vzgoje in je prvi pogoj, da se dosežejo povoljni vzgojni uspehi. Neprijazne razmere in pa nesloga med imenovanimi napravama ovira in obtežuje vzgojo in je za mladino le pogubonosna.

Oče in mati se lahko često pogovorita o raznih vprašanjih, ki zadevajo vzgojo njih otrok, da se tako bolje razumeta in dosežeta toli potrebno soglasje. Vse drugače pa je to pri stariših in šoli, oz. učiteljih. Kolikrat pa se ponuja trm prilika, da bi se kaj domenili o otrokih, ki so last tako starišev, kakor tudi učiteljev, ki nadaljujejo v šoli to, kar so pričeli (t. j. če so sploh kaj pričeli!) doma stariši?

Le redki so slučajji, ko se oglasijo stariši pri učitelju, češ: „Kako je kaj z mojim otrokom. Bo li kaj iz njega?“ itd. In vendar, koliko bi imeli drug drugemu povedati, koliko stvari si razkriti, kojih poznanje bi bilo na korist tako učitelju, kakor tudi starišem.

Drugi narodi, ki stoje v kulturnem pogledu više od nas, so potrebo razgovorov učiteljev s stariši že davno spoznali ter začeli ustanavljati zlasti po mestih in sploh po večjih krajih takozvane „obiteljske večere“. Pri takih sestankih, ki je vodijo učitelji, pridejo v pretres razna vzgojna vprašanja. Vname se živahem, neprisiljen razgovor med učitelji in stariši. Stariši poprašujejo po tem in onem, učitelji odgovarjajo in pojasnjujejo vse preprosto, neprisiljeno. Pri takih sestankih se odstrani marsikak predsodek, ki so ga imeli stariši o šolskem delovanju, pa tudi nasprotno.

želi sv. oče, da živi, kraljuje in vlada Kristus v vseh stvareh javnega življenja. (Živio-klici!) Nazaj h Kristu v vedi! Nazaj h Kristu v umetnosti! Zastonj je želel in hrepenel najmodrejši učitelj starega veka Sokrat po učitelju resnice. Ni ga čakal, mi smo pa tako srečni, da smo ga čakali. Zato slava in hvala onim, ki si pravi vajo, da zopet kraljuje v vedi in umetnosti hristos. Z radostjo vidim, da kažejo visokošolski dijaki (Živeli) čast in glorio Kristusovo.

Če gospodnje tu Kristus, gospod val bo tudi v družini, kjer bodi zopet Kristus vladar in kralj. Sam je bival, delal, trpel v družini in rastel v milosti pred Bogom. Priporoča Slovencem „Družbo za čast sv. Družine“, ki šteje 30.800 družin v lavantinski škofiji.

Tam, kjer se poanema sv. družina, se gleda tudi na svetost, enotnost sv. zakona. Še vedno velja glede družine Kristusova beseda: Kdor ženo pusti in drugo vzame, prešestvuje. 4.500.000 katoličanov je v dveh mesecih slovesno ugovarjalo, da bi se rušil katoliški zakon.

Če vlada Kristus v družini, vladaj tudi v šoli. (Živio-klici, pritrdjevanje!) Kristus je obiskaval tempeljsko versko šolo in kot učenec izpraševal pismarje. Le eden je vaš učenik, ki je izustil: „Pustite otročiče k meni priti. Ljubil, objemal in blagoslavljaj je otročiče. In otročiči so zagurali hosanna, hosanna, hosanna Kristu kralju. Otročiče je hotel rešiti z ohrambenim zidom in izpregovoril grozne, strašne besede: Gorje mu, kdor pohujša katerega teh malih, boljše bi bilo, da se mu obesi mliniski kamen na vrat in se ga potopi v dno morja.

Strašne, grozne besede! Slovenski stariši, vzgojitelji in voditelji, borite se, da ostane zakrament sv. zakona neporušen. To se ne sme zgoditi, da bi Kristus več ne bil kralj v šoli. Slovenski narod ne mara za tako šolo (nikdar), Kristus kralj v človeški družbi. Kam pa pridemo, če ne bo več krščanskega nauka v šolah?

Zlasti je ljubil Kristus delavski stan. Živel, delal in izvolil si je za rednika delavca tesarja. Tudi sv. Pavel nam kaže v svojih pismih na svoje žaljave roke, s katerimi se je preživel sam in rekel: Kdor ne dela, naj tudi ne je!

Kristus kralj v slovenskih srenjah in vseh slovenskih družinah! Kristus včeras, danes, vekomaj! Slovenski narod bodi edin v veri in ljubezni. Slovani so dobili dva, ko imajo drugi narodi le enega apostola.

Podajmo se v tabor Kristusov! Kdor je z Gospodom, pridri k nam: Prisezimo: Sv. križ bodi naša trobojnica! Nezmagljiv križ naša zastava! Zadnje besede moje: Gospod Jezus pridri, jaz pridem z vami! (Dolgotrajno odobravanje in živio-klici. Govorniku čestitajo.) Predsednik se nato zahvali govorniku. (Neprestani živio-klici.)

Nato so govorili: kmet Šamalik, voditelj češko-moravskih kmetov, g. Kragič iz Dalmacije, dr. Pazman iz Zagreba in g. Polansky, podpredsednik katoliškega društva češko-moravskih učiteljev. Navdušenje, ki je vladalo na prvem

V nas Slovencih je snovanje takih sestankov starišev še nekaj do cela novega. V Ljubljani so se minulo zimo pričeli; uspeh je bil dovoljen. A predno pride do tega, da bodo pri nas sestanki starišev z učitelji nekaj navadnega, običajnega, šč potече gotovo mnogo vode po Dravi. In venčar je potrebno, da si stopijo stariši in učitelji — še predno se ožive obiteljski sestanki — nekoliko bliže, da si izpraznijo tako za pravi napredek naše mladine vneta srca.

Tolmač želj, ki je imamo učitelji do starišev, hočem biti jaz ter pisati od časa do časa našim starišem v „Slov. Gospodarju“ prijateljska pisma. V teh pismih se bodem dotaknil marsikaterega vzgojnega vprašanja. Vse bode kolikor mogoče preprosto, lahko umljivo. Morda izpodbude moje vrstice tega ali onega očeta ali celo mater, da zastavi tudi svoje pero ter napiše pismo starišev do učitelja. Na tak način bi nastalo prav zanimivo medsebojno pismeno občevanje med stariši in učitelji, med domom in šolo. Naj se nihče ne izgovarja, češ: „Moja roka je preokorna, duh moj preelab, da bi mogel povedati to, kar bi rad, v lepi in gladki obliki“.

Gosp. urednik gotovo drage volje opili, kar je pile potrebno. Malenkostna pa se naj ne zde nikomur vprašanja, ki se tičejo vzgoje naše mladine, zakaj, ako vprašamo zastran krav in telet tega ali onega izvedenca, zakaj bi se sramovali vprašati po tem ali onem zastran svojih otrok, ki so gotovo več vredna nego naši voli, krave in teleta?!

Ali naj pričnem s svojim prvim pismom?

(Dalje prihodnjic.)

slavotnem zborovanju, je bilo nepopisno. Na tisoče zbranih mož in mladeničev je z navdušenimi živili pozdravljalo svoje vladike in knezoškofa goriškega, knezoškofa lavantinskega in ljubljanskega. O posvet njih v odsekih poročamo pozneje.

Razne novice.

* Državni zbor se bo zopet sešel dne 18. sept. Volilni oče sek začne s svojimi sejami že 12 sept. Glavna naloga državnega zbora bo, da reši proračun, da spravi volilno spremembo pod streho in da se izvolijo delegacije.

* Delegacije začno zborovati 18. ali 20. okt.

* Poročil se je dne 29. t. m. naš rojak, g. dr. Ljudevit Pivko od Sv. Marka pri Ptuj, z gđ. Ljudmilo Mužikovo iz Kostelca na Češkem.

* S pošte. Prestavljeni so poštni odpravitelji: Matej Rogl v Zidanem mostu in Jožef Gril v Mariboru v Gradec, Jožef Fries iz Brucka v Maribor. V pokoj je stopil poštni odpravitelj Franc Zimmermann v Mariboru.

* Na kmetijski šoli v Grotenhofu je bil dne 6. t. m. sklep šole. Zaradi posebne marljivosti je bil obdarovan izmed Slovencev Jožef Kovačič iz Kapel. Dugi letnik je dovršilo 15 učencev, med temi je devet Slovencev in šest Nemcev.

* Kontrolne shode odpravi baje vojno ministrstvo za vedno, ker ne odgovarjajo več svojemu prvotnemu namenu.

* V kn. šk. dijaško semenišče so na novo sprejeti: Anšič Martin iz Sromelj, Flis Anton od Sv. Lenarta nad L., Fürst Franc od Sv. Križa pri Lj., Jerebič Franc iz Svetin, Klemenčič Jakob iz Negove, Kozar Martin od Sv. Antona v Slov. gor., Koželj Janez iz Braslovč, Kožuh Jožef iz Zabukovja, Ludvig Jožef iz Mozirja, Marinčič Janez od Sv. Trojice v Hal., Molan Franc iz Dobove, Mubič Franc od Sv. Jurja ob Šč., Munda Jožef iz Velike Ned., Munda Vincenc od Sv. Tomaža, Osenjak Jožef od Sv. Lovrenca na Dr. p., Pirš Alojz iz Laporja, Ploj Adolf od Sv. Benedikta, Praprotnik Janez iz Ormoža, Pribožič Jurij iz Rajhenburga, Slemenšek Rihard iz Podčetrčka, Šrol Martin iz Malenedelje, Štamberger Franc iz Središča, Teraš Martin iz Sevnice, Tovornik Franc od Sv. Vida pri Pl., Vuk Jakob od Sv. Jurja ob Šč., Zakošek Janez iz Zagorja, Zmazek Franc iz Malenedelje in Žuža Franc iz Ptuja.

* Premembe pri č. oo. kapucinskih štajerske pokrajine. Dne 21. avg. vršil se je v Lipnici provincijalni kapitelj. Za provincijala je izvoljen č. o. Donat Zupančič, za definitorje pa č. oo. Kerubin Rolber, Gotthard Bartscher, Kajetan Dvorsak in Sigismund Wagner. — Nameščenja: Celje: Donat Zupančič, provincijal; Karol Kemperle, gvardijan; Jeronim Streminger, vikar; Ladislav Hazemali, ravnatelj III. reda; Ludovik Rantaša, katehet. — Lipnica: Kerubin Koller, gvardijan. Vkupno sedem patrov (4 slovenski in 3 nemški). Gradec: Gotfrid Wojtek, superior. Krško: Herman Langeršek, gvardijan; Ubald Bergant, vikar; Ambrož Majcen in Janez Reberc. Gorica: Janez Azbe, gvardijan; Linus Prak, vikar. Sv. Križ na Vipavskem: Otokar Cejan, gvardijan. Celovec: Lambert Lanzuner, gvardijan; Kalist Vaupotič, vikar. Nadalje so prestavljeni: Mansvet Zöhrer iz Grada v Gorico, Efrema Majcen iz Wolfsberga v Schwanberg, Ciril Goričan od Sv. Križa v Škofjeločko, Leon Črček iz Lipnice v Knittelfeld, Ferdinand Stadler iz Irninga v Knittelfeld, Joahim Ferk iz Gorice v Celovec in Filip Zemljčič v Celovec. Mladeniči, ki želijo vstopiti v kapucinski red, naj pošiljajo prošnje vlč. o. Donatu, provincijalu v Celju.

* Pozor učitelji! Na šoli pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu je razpisana učiteljska služba. Učitelj ima na razpolago dve sobi, kuhinjo, klet in mali vrt. Ena soba je mobilizirana. Kurjava je prosta. Šola je v II. pl. r. Učitelj, kateri ima veselje do posojilničnega dela, si lahko tudi s tem kaj zasluži. Služba je razpisana do 15. sept.

* Pouk na orgljarski šoli v Celju se prične dne 17. sept. t. l. Sprejelo se bode 24 učencev, med temi 21 iz lavantinske, 2 iz tržaške in 1 iz goriške škofije. Pouk za občinsko tajništvo je blagovolil prevzeti g. dr. Karlovšek, odvetnik v Celju. Ker se podpisani udeležijo glasbenega kursa na Dunaju, koji traja od 2. do 9. sept., se med tem časom novi učenci ne bodo osebno sprejemali.

Karol Bervar, vodja.

* Nov list. V Ljubljani je začel izhajati nov list „Mladoslovenec“, kojemu je urednik Križman, bivši urednik „Štajerca“ in pozneje „Slov. Štajerca“. Naloga novega lista je, zanesti kranjski prepri na štajerski tla. Na Kranjskem liberalizem umira, sedaj

ga hočejo presaditi na štajersko ozemlje, ker upajo, da bo tukaj zanj boljše ozračje. Glavno njegovo orožje bo laž. Že v prvi številki nam očita, da mi ljudstva nismo pustili do izobrazbe, da smo jim zabranjevali knjig in potrebnih nauk v gospodarstvem in narodnem oziru. Tako torej?! Kdo pa je bil isti, ki je neprestano klical našemu ljudstvu, da mu je treba izobrazbe, kdo zahteval strokovnih šol in pouka po shodnih ter društvenih, kdo priporočal čitanje knjig in časnikov? Posrečilo se nam je, postaviti celo naše društveno življenje na višje, istinito izobraževalno stališče. Le enega govornika nam povejte, ki bi po shodih govoril proti pouku, prej ga pahnemo od sebe, kakor vi. Nam je v resnici za napredek ljudstva, vam je sedaj za prepri, da bi v kalnem ribarili! Priznajte javno to in ne lažite narodu!

* Zaupni shod v Mariboru, ki se je vršil minoli četrtek dne 23. t. m. je bil obiskan od približno 500 obiskovalcev. Precej je bilo navzočih tudi Korošcev. Shod je otvoril predsednik „Slovenskega društva“ g. kanonik Mlaker, ki omeni v svojem pozdravnem govoru, da je „Slov. društvo“ sklicalo današnji shod zato, da se pojasni zadeva volilne reforme. V predsedstvo so bili izvoljeni gg.: kanonik Mlaker predsednik, poslanec Grafenauer podpredsednik, prof. dr. Verstovšek in župnik Muršec zapisnikarja. Prvi je govoril poslanec dr. Ploj, ki je pojasneval celo dosedanje zgodovino volilne reforme ter je povdarjal, da so poslanci dosegli kolikor je bilo mogoče, kajti proti nemški večini pač ni bilo mogoče zmagati, obstrukcija bi pa ne bila imela povoljnega uspeha. Nato je utemeljeval g. dr. Rosina v imenu „Slov. društva“ sledeče resolucije, katere so bile, razun točke II. in III., enoglasno sprejete: I. Slovesno izjavljamo, da smo za občno, tajno, direktno, enako volilno pravico, kateri podlaga bode edino število prebivalstva. II. Zbrani zaupniki izrekamo najiskrenejši simpatije koroškimi Slovincem ob njihovi težavni in neustrašni borbi zoper gorostasne krivice, katere jim prizadeva v volilnem odseku sprejeti načrt volilne reforme in obžalujemo osebne napade časopisja na nesebične in neustrašne voditelje koroških Slovencev. III. Živo obžalujemo, da slovenski zastopniki v volilnem odseku niso postopali ne glede na domače strankarstvo strogo po enotno dogovorjenem programu ter da „Slovenska zveza“ ni niti po svojem načelniku niti s klubovimi sklepi primerno podpirala zahtev koroških in štajerskih Slovencev. IV. Zahtevamo, da se izločijo slovenske občine: Dedoncei, Potrna, Plivčički vrh, Žetince, Slovenska gorica in Zenkovec iz radgonskega okraja in slovenske občine Ščavnica, Dražen vrh in Velka iz cmureškega okraja, katere so se v seji 12. julija 1906 izločile iz slovenskega volilnega okraja št. 23 ter da se pridenejo temu slov. volilnemu okolišču. Protestujemo nadalje proti krivični razdelitvi mestnih in tržkih mandatov, ter priklopljenju slovenskih krajev Sv. Lenart in Goranja Radgona k lipniškemu volilnemu okolišču. V. Slovenske poslance pozivljamo, da z vsemi sredstvi skušajo popraviti na Koroškem in Štajerskem v teh volilnih zadevah storjene krivice ter da se v ta namen, če treba, poslužijo tudi obstrukcije. VI. Izjavljamo, da smo proti določbi dvotretjinske večine glede izpremembe volilnih okrajev. K resolucijam sta govorila tudi č. gg. Zorko in Kokelj. Prof. dr. Verstovšek je omenjal napake, katere so se storile v volilnem odseku ter izjavil, da on stoji na stališču: „Boljše nič, kakor tako volilno pravico“. Omenja, da je prepričan o dobri volji g. poslanca dr. Ploja, ki je storil kar je bilo mogoče. Viharno pozdravljen nastopi dr. Brejce iz Celovca, ki oriše v živih besedah krivice, ki se je prizadela Korošcem z novo volilno preosnovo, tako da nima blizu 100.000 koroških Slovencev niti enega gotovega mandata. Po božji in človeški postavi nam pripadata dva mandata in te tudi moramo dobiti, rajši naj gre vsa volilna preosnova v „franže“. — Poslanec dr. Hrašovec govori v imenu polit. društva „Naprej“ v Celju, ter zahteva, da dobimo Slovenci še en mestni mandat na Spod. Štajerskem. Poslanec Grafenauer se zahvali v imenu Korošcev za simpatije. Če pademo Korošci, potem bo nemški most do Adrije kmalo gotov. Kar je zakrivila človeška slabost, to naj popravi bratska ljubezen! Po štiriurnem zborovanju zaključijo predsednik shod z živjo klici na cesarja. Na shod povabljeni izvenštajerski poslanci niso prišli ampak so se opravičili.

* Katehitična metoda nekdanj in sedaj. Spisal Alojzij Čížek, veroučitelj. Stane 40 v in se dobiva v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Med slovenskimi kateheti vlada živo zanimanje za najnovejše pojave na katehitičnem polju, posebno se

maogo razpravlja o novodobnih katehitičnih metodah. Imenovana knjižica, spisana od spretnega večaka, bo gg. katehetom služila kot zanesljiv voditelj po torišču novodobnih katehitičnih vprašanj.

* „Človek ima veliko časa, če ne zahaja v gostilno“, dejal je nek rokodelce na razstavi rokodelskih obrti nemškemu pesniku Roseggerju, kateri se je čudil, kje je dobil toliko časa, da je tako krasno izdelal razstavljeno omario. Te besede preprostega nemškega rokodelca bi si morali vsi Slovenci posebno dobro zapomniti, kajti gostilna je več Slovencev pokončala, nego vse vojske, kuge in lakote, v alkoholu se je potopilo in raztopilo več slovenskega imetja, kakor nam ga je vzelo tuje nasilstvo in več nego nam ga je ogenj in voda pokončala. Kdor nas Slovence reši te kuge, bode pač naš največji dobrotnik.

* Na ples. Izšla je v zalogi slov. kršč. soc. podzveze v Trstu nad 100 strani broječa poučna knjižica za stare in mlade, za prijatelje in sovražnike plesa. Knjižico krasi več podob. Cena ji je le 30 vinarjev, to pa radi tega, da si jo morejo kupiti tudi revni ljudje. Najbolje je, če eden naroči za več skupaj, da ne bode uprava imela toliko poštnih stroškov. Preplačila bodo na korist lista „Družinski prijatelj.“ Naroča se pri upravnistvu „Družinskega Prijatelja“ v Trstu, Rojan 3. Ker je dandanes mladina zelo potrebna takega berila, priporočamo knjižico vsem, ki bi radi omejili kugo nevarnosti plesa.

Mariborski okraj.

m Dirka v Mariboru bo dne 8. in 9. sept. Nazaanila se sprejemajo do 2. sept.

m Maribor. Posestniku Štefanu Čížek iz Bohove so se splašili konji v Tegetthoffovi ulici pred avtomobilom. Čížek je padel raz voza in se na obrazu precej poškodoval.

m Biserno poroko sta praznovala 20. avg. t. l. zakonska Franc in Helena Dimat, posestnika pri Sv. Marjeti ob Pesnici. Ni se menda doživela naša župnija take slavnosti, ker le redko komu da Bog toliko let v zakonskem stanu živeti. 61 let je že minilo, kar sta si jublanta prvokrat podala roke ter sklenila zakonsko zvezo in 10 let, kar sta pri zlati poroki to zvezo ponovila. Dasiravno stojita oba že v visoki starosti — vsak 83 let — je posebno jublant še prav dobrega zdravja. K slavnosti so se zbrali njegovi sorodniki in mnogo domačega občinstva. Ob 9. uri je bila slavnostna poroka z nagovorom in za tem sv. maša. Po končanem opraviilu zbrali so se gosti na jublantom domu, kjer jim je zvečer domači pevski zbor pod vodstvom gđ. Ivanke Spritzei zapel nekaj pesmic. Občudovati smo imeli pri tem priloznost mile glasove posebno gđ. Erne Neubauer in Martine Kovačič.

m Radeckijev veteran. V Grušovi, župnije Sv. Marjete ob Pesnici živi še jeden izmed sedaj že redkih mož, ki so služili cesarja še pod slavnim maršalom grofom Radecki, 86 letni prevžitkar, bivši posestnik Franc Pargaj. Nekdanja telesna čilost je že zdavnej proč, oko je oslabelo, a ko starec ališi imenovati ime slavnega Radeckija, prešine ga vidno po vsem telesu kakor električna iskra, oko mu za hip zopet zažari v mladostnem ognju! Izrazil se je nekoč proti meni: O naš oče Radecki! Niga poprej bilo, in ga nikdar več ne bo. Mi smo bili njegovi otroci, on pa naš predobri oče... In starec je zopet žalostno sklonil svojo sivo glavo ob spominu na one lepe in slavne čase, ki so pa že zdavnej minuli... Srečen vojskovodja, ki si umel v srcih svojih podložnih pridobiti tako globoko spoštovanje, ljubezen in udanost, in srečna armada, ki ima takega poveljnika!

m Sv. Jakob v Slov. gor. Res jako čudno se zdi vsem našim občanom, kaj neki sanje naš g. župan, gospod Škoff, da ne razpiše občinske volitve. Davno je namreč že minula postavna doba starega odbora. Upamo, da ne bo dolgo, ko bomo volili novi odbor. V to svrho si dovoljujem opozoriti vse naše volilce, da se ne dajo zapeljati v prijaznim besedami nemškutarskih farbarjev in gojenčkov ptujske krote. Ne volite moze, ki ne izpolnjujejo svojih dolžnosti in se samo širokoustijo. V sedanjem odboru sede večinoma taki (mala izjema), kojim je evangelij „Štajerc“. Kaj so ti zastopniki občine storili za naš blagor, lahko vsak sprevidi? Ker se naš župan, gospod Škoff, poslužuje nemščine pri uradovanju, postali so tudi nekateri odborniki nemi, posebno pri občinskih sejah. Ker nemški ne znajo, podpišejo vse županove predloge brez prevdarka. Pri prihodnjih volitvah volimo si moze, ki jim bo blagor občine na srcu in ki se ne bojo samo bahali, kakor nekateri sedanji „Štajercijanci“. Volimo moze, ki bojo z razumom nastopali pri občinskih sejah, ki ne bodo po sejah se prepirali, kakor

se je nekaterikrat dogodilo. Volimo si moze poštene, krščanske in narodne, da ne bomo podlaga tujčevi peti!

Občan.

m Sv. Anton v Slov. gor. Od 18.—25 avg. smo imeli v svoji sredi našega ljubega rojaka, kanka in ravnatelja bogoslovja v Senju, mil. gospoda Vekoslava Vršiča. Od nas se je podal na III. kat. shod v Ljubljano.

m Političen shod pri Sv. Juriju v Slov. gor. priredi lenarsko polit. društvu dne 2. sept. ob 3 popoldne. Govorijo državni in deželni poslanci! Kmetje, pridite!

m Političen shod pri Sv. Antonu v Slov. gor. bo v nedeljo dne 9. sept. ob 3. popoldne pri g. Altu.

m Sv. Ilj v Slov. gor. Velika sokolska veselica z nad 3000 udeleženci se je izborna obnesla. To pa našim na škandale navajenim „Nemcem“ nikakor ni po volji. Da bi se vse lepo mirno vršilo in bi se pri tem pripravljalnemu odboru preostala lepa svota za dobre narodne namene, to takim kričecem ne da miru. Pač — nekaterim je sapo zaprlo; ker niso imeli kaj slabega pisati, pa so tiho — dobrega in lepega namreč o Slovencih nočejo in ne smejo pisati. Nekdo pa vendar svoje jeze ne more zadušiti. Izlil je svoj lažnjivi in strupeni žolč v luteransko in nemškutarsko cujo iz Ptuja, ki pa je pošten človek itak ne vzame v roke. Pravijo tudi, da je to storil nek ponesrečen študent. Poto-laziti pa se hočejo naši „Nemci“ v nedeljo 2. sept. Šentiljska nedelja je velik praznik za celo faro, ko domači krčmarji ne prirejajo nobenih veselice. Pa hotel in njegov novi luterš-pomagač Sparovic ne poznata krščanskega koledarja. Seveda se zanašata na tujce, ker med domačimi ni izdajalca, ki bi zahajal v kobačo. Prepričani pa smo, da tudi lutroviski Sparovic ne bo rešil Hrdlove kašljave mamice Südmarkel!

m Občinske volitve na Črešnovcu, ki so se vršile že tretjikrat in sicer lani 15. maja 1905, so vendar le uradno potrjene. Vsi rekurzi štajercijanske, nemčurske stranke so ovrženi. Kresnik in njegova stranka popolnoma poražena in uničena. Nič več ne bode Kresnik komandiral v občinskem odboru — tukaj tudi so se ga otrsli. Ta teden se vrši volitev župana, toda Jozef Lah noče o tem nič vedeti — še vedno bi rad županil. Pa ne bo več! Nemškutariji je na Črešnjevcu odklenalo. V odboru so sami vrlo narodni — katoliški možje. Štajercijanca niti jednega ni. Tako je črešnjevska občina prešla popolnoma v slovenske roke. Zmaga je slavna, to tim bolj, ker se je volilo trikrat — pa vsakokrat so bili štajercijanci tepeni. Kresnik je silno poparjen, zdaj spozna lahko, da je zanj najboljše, da je zanj naprej čisto miren in tih, ljudstvo je govorilo. Kako se je pa delalo pri volitvah — prihodnjice več.

Ptujski okraj.

p Mesto Ptuj ima po lastni izpovedbi Nemcev v zloglasni „Marburgerci“ nad 1.300.000 K dolga, katerega je večinoma napravil sedanji župan Ornič. Pa Ptujčani so svojemu skrbnemu očetu hvaležni za ta dolg, in če se kje upa kdo na to opozarjati in ugovarjati proti pomnožitvi zadolženja, pa si Ornič kar hitro dá po „svojih ljudeh“ izreči zaupnico v mestnem svetu. Potem pa lahko — Drava spet mirno naprej teče, saj proti paši se ne sme nihče ganiti! Ubogi ptujski Nemci!

p Iz ptujskega okraja. Odkar sedi župan Ornič z drugimi meščani brez vsakega kmeta v okrajnem šolskem svetu za slovenske šole, širi se agitacija, da se naj upelje nemški podučni jezik namesto maternega slovenskega jezika v vse ljudske ali narodne šole. Navadno lazi plačan agent po vaseh in nabira podpise. K zavednim starišem si ne upa. Obiskuje le nezavedne, najraje šnopsarje in pijance, katerim šola ni nič mar! Nikomur pa se ne pove in ne razloži, zakaj se podpisi pobirajo in komu na ljubo. Agenti pa se poslužujejo nasproti strankam dostikrat naravnost laži! Podpisi se tudi pridno ponarejajo, da se papir izpolni! Tem brezvestnim agentom bo treba na prste stopiti; kjer je prilika, naj se kazensko preganjajo! Tudi nekateri občinski predstojniki podpirajo nemčurske nakane. Imena teh bomo objavili, ko je zbran ves materijal! Slovenski možje! Ne bodite izdajalci! Ne koplite sami sebi in vašim otrokom groba, v katerega vas hoče tujec in odpadnik zvrniti! Naš jezik v šole in v vse urade; s tujci in narodnimi nasprotniki proč! Na njih mesto pa same naše sinove! Za to se potegujmo! Slovenske časnike pa prosimo, da posvetijo

tej važni stvari vso pozornost! To je zadeva celega naroda!

p Na Hajdinu so bile dne 26. avg. volitve v krajni šolski svet, pri katerih je bil izvoljen načelnikom brežki Nemec Straschill. V odboru so med drugim slovenjevaški župan Petek, Sagadin, Kampl, Muzek itd. Ta imena povedo več kakor zadosti: da je namreč hajdinska šola izročena na milost in nemilost največjim in najbolj zagrizenim nasprotnikom Slovencev, predvsem veleposestniku in izdelovalcu žganja Straschillu. Najbolj žalostno dejstvo pri tem je, da je postala Slovenjavo s svojim sicer lepo zvanečim imenom grebokok dosedaj slovenski hajdinski šoli! Slovenjevaščani, ki igrate že od nekdaj tako žalostno ulogo, pustite svoje lepo ime in dajte se prekrstiti v „Nemčursko ves“, da ne bote delali še dalje sramote po svetu! Celi Breg pri Ptuj je ušolan v mesto Ptuj, in vendar bo brežki Straschill zapovedoval šoli na Hajdinu! Ali ni to sramota za Hajdin? — Rodoljubi na Hajdinu, ali nič ne vidite, da se vaša tako lepa fara vedno bolj pogreza v ptujsko-brežki šnops? Velik in žalibog ne prazen strah straši po Bregu in dalje naprej, vaše bralno društvo pa spi! Ali vas nič ni strah?!

p Na Ptujski gori je dne 27. avgusta blizu poldne nastal v trgu požar pri Kralju in je uničil tri poslopja. Sreča, da je bil severozahodni veter, sicer bi zgorel celi trg.

p Ogled govede ormoškega okraja. V smislu § 22 (§ 23) deželne postave od 17. aprila 1896 d. z. in uk. l. št. 41 odredil je deželni odbor štajerski ogled govede ormoškega okraja, ki se vrši v sredo dne 12. septembra 1906, s pričetkom ob 8. uri popoldne na živinskem sejmišču ormoškem. K temu ogledu pripusti se le živina, ki ima stalno stanje v ormoškem okraju, kar mora biti izkazano z živinskimi potnim listom. Za ta ogled je določeno na darilih: A) za biko: 1 državni dar po 100 K, 2 državna darova, vsak po 60 K, 1 državni dar po 50 K, 1 deželni dar po 90 K, 1 deželni dar po 80 K, 1 okrajni dar po 40 K, 2 okrajna darova vsak po 20 K. B) za krave: 1 državni dar po 60 K, 2 državna darova, vsak po 50 K, 2 državna darova, vsak po 30 K, 1 deželni dar po 40 K, 3 deželni darovi, vsak po 30 K, 2 okrajna darova, vsak po 20 K, 3 okrajni darovi, vsak po 15 K. C) za breje telice: 1 okrajni dar po 25 K, 3 okrajni darovi, vsak po 15 K. D) za junce in telice: 1 drž. dar po 40 K, 1 drž. dar po 20 K, 2 dež. darova, vsak po 20 K, 2 okr. darova, vsak po 15 K. Eden razstavljalec sme prejeti v eni vrsti (za biko, krave in telice) iz od države in dežele dovoljenih sredstev samo eno denarno darilo, ima pa razstavljalec, kateri prižene najmanj tri govede, ki bi po splošni razsodbi imela dobiti državna ali deželna darila, pravico do ene bronaste, a če prižene šest takih goved, do srebrne svetinje. Te svetinje podeli dežela in se pripoznajo kakor denarni darovi od živinogledne komisije. Občine in premožni zasebniki so vabljeni, da podarijo in dopsiljejo okrajnemu odboru zasebna darila, katera se bodo obenem razdelila pri ogledovanju živine. Darila se bodo delila le za govedo pincgavskega plemena. Govedorejci se opomnijo posebno na sledeče: Ogled živine se prične točno ob 8. uri zjutraj. Vsa živina mora biti točno ob 7. uri zjutraj na mestu. Malovredna živina naj se sploh ne prižene. Stališče živali se bo določilo na licu mesta. Pred začetkom ogledovanja živine se zamore živinogledni komisiji prijaviti biko v svrhu takojšnjega licenciranja. Okrajni odboro ormoški dne 15. avgusta 1906. Načelnik: Dr. Ivan Omulec.

p Polenshak. Veselica, prirejena dne 15. t. m. v korist tukajšnjemu bralnemu društvu, vršila se je ob obilnej udeležbi občinstva in dala je lep dobiček. Razven domačih bilo jih tudi od Možganjee, Ptuj, Sv. Andraža, jako veliko iz Sv. Lenarta in Sv. Tomaža in največ iz Sv. Lovrenca. Pevci so zelo dobro zapeli. Prav dobro je ugajala vsem burka: Eno uro doktor. Večkratni glasni smeh spremljal je vršča se dejanja in kazal, da so igralci dobro razumeli in izvršili svoje uloge. Pač lepo in hvalevredno je, če se mladina zbira v izobraževalne namene ter se izvežba v petju, v gledaliških igrar ter s tem goji narodni čut in ponos. — Prosta zabava bila je v Šorejevi gostilni in so tukaj polenski godci in pevci razveselili stare in mlade ljudi. Zahvalno se mora omeniti, da so za lep uspeh veselice veliko si prizadevali gosp. učitelj Gorup ter domači in lenarski dijaki in pevci.

p „Fajerberkarska“ slavnost. Dne 19. avg. so imeli mihovski fajerberkarji pod Flubarjevim vodstvom napovedani velikanski „Gautag“ povodom

desetletnice svojega obstoja. Velikanski nemški lepaki so vabili po Ptuj in Ormožu vse kar leze in gre ter ima nemško srce k Veliki Nedelji v Miklnovo gostilno. Vreme pa jim je zmešalo štrane. Dež je lil celo nedeljo, zlasti še popoldne. Vlaki so prihajali — pa od „vsega Ptuja“, ki je mislil priti k Veliki Nedelji, ni bilo — nikogar! Šele ob 5. uri se pripelje kakih šest fajerberkarjev iz Ptuja. Potem so začeli prihajati fajerberkarji iz Ormoža; teh se je počasi nabralo kakih 30—40, ne vem, kdod so vsi bili, baje trije od Sv. Trojice v Slov. gor. (?) No, vseh „nemških“ gostov se je pač nabralo skupaj kakih 60, med temi je bilo seveda všteti tudi mihovskih — Flubarjevih, po številu 17, sama čista nemška kri! Potem se je začela slavnost. Omeniti še moram, da se širi pri Veliki Nedelji tifus, krog cerkve je bolanih več oseb. Trije zdravniki so malo poprej preiskovali bolnike (med njimi tudi ptujski Maučka) ter so spoznali tifus, a ptujskemu glavarju se ni zdelo vredno, zabraniti tak „velik“ shod, kakor je mislil biti. V Mariboru vem, da misijona niso pripustili, ker je nekje bil nek otrok bolan na griži. O slavnosti naših fajerberkarjev vsporeda ne morem pisati, bil je pač ta: pozdrav (hajlanje na vsakega došlega gosta), slavnostni govor: Flucher nekaj govori, a nikdo skoro ne razume, ker govori nemški, zato začnejo med govorom kar hajlati in rajši pol ure kar hajlajo, zato se Flucher vsede, ker misli, da je vspeh že itak dosegel in da ta „heul“ vse bolj razumejo, kakor njegovo nemščino. Potem prosta zabava: nekaj narodu izneverjenih fantov iz Mihovec stoji pred vrati, ali hodi mimo farovža, ali stoji na cesti ter tuli in hajla neprenehoma, drugi delajo isto v sobi; slišalo se ni drugega, ne lepega, ne veselega, kakor edino le „heul“. Nekateri so se povzpeli včasih vmes do zmagoslavnega klica „Heil in zig“, bili so menda iz Ormoža ali Ptuja, kjer že več znajo kot pri Veliki Nedelji. Veselo je bilo pa slišati to: Dva korajžna slovenska fanta sta sedela sredi med „fajerberkarji“ pri majhni mizici ter pela kako slovensko pesem, klicala „Živio Slovenci“, „Črna zemlja naj pogrezne...“ i. t. d. Seveda je to mlade in stare nemške peteline vsikdar razjarilo, da so s polnih prs začeli vpiti „heul“. Pa ko so opesali, začela sta spet slovenska fanta. Če je v noči kak gost odhajal, so šli seveda vsi vedno z godbo na cesto ter tulili, dokler ni hripavi glas bratca v daljavi utihnil. Take reči se gode na čisto slovenskih tleh. Ognjegasci, nepolitično društvo slavi svojo desetletnico, pri tem odpadniki slovenskega naroda iz različnih krajev pljujejo sami v svojo skledo ter blatijo Slovence, kakor morejo in znajo, dasi sami niti nemški ne znajo, nazadnje pa še pojejo slavo nemškemu cesarju. O zadnji stvari bomo še skušali več izvedeti in zato to še ni zadnja beseda.

Ljutomerski okraj.

1 Sv. Križ pri Ljutomeru. Mursko polje pokrivajo sedaj neštnevilne snežnobe preproge ajdinega, medenodišnega cvetja, ki je nalašč ustvarjeno za čebelarstvo. Njegovo prebivalstvo je tega prepričano in uvideva, da je čebelarstvo imenitna panoga narodnega gospodarstva. To se je videlo v nedeljo dne 19. t. m. povodom čebelarškega shoda. Prišlo je nepričakovano veliko število čebelarjev od vseh strani obširne župnije in tudi iz sosednih župnij; pa tudi drugih, ki se za čebelarstvo zanimajo. V šolskem poslopju so z veliko pazljivostjo sledili teoretičnemu predavanju o anatomiji čebele in potem praktičnemu razkazovanju pri čebelnjaku o brezmatičnosti roja ter pripravi panjev za glavno pašo. Požrtvovalnemu potovalnemu učitelju čebelarstva, g. J. Jurančiču se zahvaljujemo za trud in mu ob enem čestitamo na lepem uspehu, ki ga je imel. — Še več takih shodov, in napredek umne čebeloreje je zagotovljen.

1 V Radencih je že zopet našega jezika nezmožen železniški uradnik. Zakaj nam pošiljajo sem nemške uradnike, dočim morajo Slovenci v nemške kraje? — Dogodilo se je pred kratkim nekemu Slovincu iz Ljutomera, ki se je pri blagajni v Radencih posluževal svojega slovenskega jezika, da ni prejel, kar ja zahteval. Še le po vročem boju izposloval si je potrebne listke. To so lepe razmere! Zavedne občine lepe kapelske župnije in Slovenci, na noge! — Tudi na Ljutomerski postaji tiči slov. jezika nezmožen uradnik. Drugič o tem več. — Žalostno je tudi, da sprevodniki ne kličejo postaj tudi v slovenskem jeziku, dočim imajo nalogo to storiti. Nadalje se sliši vedno le „ausstajgen“ — „ein-stajgen“. Ali smo že v nemškem „rajhu“? Dragi Slovenci, poslužujte se povsod in v vseh uradih le našega lepega slovenskega jezika.

Slovenjegraški okraj.

Političen shod v Šmartnu pri Slovenj-gradu bo dne 9. novembra po večernicah v Kavcovi gostilni. Obljubil je priti g. državni poslanec Robič. Prijazno so vabljeni vsi domačini, bližnji in daljni sosedje.

Slovenjegradeč. Pevska veselica, katero je priredila tukajšnja narodna čitalnica v nedeljo dne 19. t. m. v vseh svojih prostorih, je uspela nad vse pričakovanje dobro. Kljub skrajno slabemu vremenu so prihтели k nam gostje iz Šoštanja, da celo iz sosedne Koroške so nas posetili vrli Korošci v prav častnem številu! Čast in slava vsem! Pri veselici je nastopil letos prvič mešani zbor pod vodstvom vrlega in neumorno delujočega gospoda O. Prednašal je vse točke s tako dovršenostjo in izbornostjo, da jih je moral vsakokrat ponavljati. Nič manjše priznanje je žel čitalniški moški zbor, kojega je istotako vodil počrtovalni gospod O. Nekateri so bili kar razočarani in čudili so se, kako je takošna pevska prireditev mogoča v Slovenjem Gradcu, kjer jih je vendar samo pešiča zvestih in zavednih sinov matere Slovenije! — Po končanih točkah se je pričela prosta zabava. Slavna šoštanjka narodna godba nam je igrala neumorno. Čast in hvala slavnemu čitalniškemu odboru in njega vrlemu predsedniku za to krasno prireditev, čast in hvala cenjenim gg. učiteljicam in gg. učiteljem za prijazno sodelovanje, prisrčna hvala vsem častitim pevkam in pevcem in njih počrtovalnem vodji, gospodu O., hvala vsem cenjenim gospodim in gospicam, ki so tako okusno okrasile vse prostore, ki so se trudile s prodajanjem šopkov itd., slednjič iskrena hvala vsem, ki so se udeležili veselice ter s tem omogočili, da je bil poleg velikega moralnega tudi jako lep gmoten uspeh! Hvala vsem! Slovenjegraška čitalnica pa ima zopet zabeležiti velik napredek in lahko je ponosna na svoje vspehe! Mislimo, da je umestno, ako končamo prilično z besedami, katere je izgovoril pri tej veliki neki gost: „Če bi povsod napredovali tako častno, kakor napredujete vi Slovenjgradčani, bi nam kmalu zasijala zlata zora!“ Omenjeno še bodi, da so se nasprotniki zadržali popolnoma mirno. Odprli so celo svoja okna ter od tamkaj poslušali krasne zvoke milodoneče pesmi slovenske.

Občinske volitve v Šoštanju za I. razred se bodo vršile dne 7. septembra, ker je glas župnika Govediča od oblasti razveljavljen.

Konjiški okraj.

k Skomre pri Konjicah. Čitateljem „Slov. Gospodarja“ je znano, da je naša občina svoječasnno storila sklep, da bode odslej sprejemala od c. kr. oblasti samo v slovenskem jeziku pisane odloke in v taistem jeziku naslovljene. Vse v drugem jeziku poslano sme župan neresene vrniti. Taisti sklep je pa bil z odločbo c. kr. okr. glavarstva v Konjicah od 13. maja 1906, št. 4582 razveljavljen. Na pravočasno vloženi ugovor smo dobili od namestništva odgovor, katerega podamo tukaj dobesedno cenjenim bralcem: „S tu radno določbo z dne 13. maja t. l. št. 4582 se je prepovedal v seji občinskega odbora Skomre z dne 12. grudnia 1905 sklenjen sklep, da se bodo v bodoče sprejemali od občinskega urada samo v slovenskem jeziku pisani in naslovljeni uradni dopisi in odloki, v nemškem jeziku napravljene naj občinski predstojnik zavrne kot nepostavne na podlagi § 19 postavbe z dne 2. maja 1865, dež. zak. št. 5 izvrševati. Pravočasno proti tej prepovedi vloženi pritožbi občine Skomre se ne ugodí. Vzroki: Ker je občina vsled pravnega reda del javnega uradovanja deloma tudi z javno določbo izvrševati in je iz tega stališča kot javna oblast njih dolžnost, v njih področje spadajoče uradovanje opravljati, je toraj brezdvomno, da se tudi občine tej dolžnosti uradovanja lahko otresejo le iz takih naj si bo formalnih, naj si bo gmotno postavnih vzrokov, ki so opravičeni vsled veljavnih postav. V vojvodini Štajerski posebna postava o porabi jezika za samoupravne in državne oblasti ne obstoji in ne obstoji torej nobeden postaven predpis, po katerem bi bila raba deželnih jezikov v vlogah in dopisih državnih in samoupravnih oblastij omejena, in bi zadnji bili opravičeni, prošnjo, ki je pisana v enem deželnem jeziku ali takšen dopis samo zavoljo jezika zavrniti. V tem smislu se sklic na določbo člena 19, postavbe z dne 21. grudnia 1867, drž. zak. št. 142 v določbi okrajnega glavarstva kakor tudi v pritožbi občine ne njema, ker uravnava ta postava samo pravice državljanov nasproti javnim oblastim med saboj in se torej v tej razsodbi ne mora uporabiti. Če in koliko morajo občine kot javne oblasti, naj si bo v

svojepravnem ali izročenem področju uradovati, morajo v njih področje spadajoča uradovanja opravljati in uradne ukaze in dopise, ki jim v tem področju spadajo, prevzemati, če ravno niso v uradnem jeziku občine, ampak v drugem deželnem jeziku pisani. V političnem okraju Konjice je poleg slovenskega jezika tudi nemški jezik deželnoobičen. Kolikor je torej občina z omenjenim sklepom v sprejem in rešitev v njuno uradno področje spadajoče, v nemškem jeziku pisane dopise državnih in samoupravnih oblastij hotela odreči, bil je ta sklep nepostaven in prepoved istega izvrševati opravičena. Iz teh vzrokov ni mogoče pritožbi ugoditi. — Proti tej določbi se lahko v teku štirih tednov od dneva po dostavljenju naprej računši pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Konjicah vložiti pritožba na c. kr. ministrstvo za notranje reči. C. kr. namestnik: Clary.

k Sv. Ema. Vsled strašanskih nalivov dne 14. julija t. l. poškodovani posestniki so se obrnili s prošnjo na g. državnega poslanca dr. Korošca.

Celjski okraj.

c Zahvala. Ker mi ni mogoče, se osebno ali pismeno vsem dostojno zahvaliti, ki so s svojimi darovi pripomogli, da se mi je k moji „zlato maši“ tako lep, dragocen in pomenljivi spominski kelih daroval, se drznem, tim potom svojo presrečno zahvalo izraziti slavnemu odboru, ki se je konstituiral za pobiranje prispevkov za omenjeno darilo. Njih ekselenci, prevzvišenemu, premilostljivemu knezu in škofu, gospodu dr. Mihaelu Napotnik, in vsem častitim darovalcem duhovskega in drugih stanov, ki so bili nekdanj na celjski gimnaziji moji učenci. In ker se drugače ne morem hvaležnega izkazati, pa se bodem pri sveti daritvi, posluževaje se tega lepega spominskega daru, vas vseh z gorečo ljubeznijo in hvaležnega srca spominjal in za vas molil. — Enako se prav srčno zahvaljujem vsem onim, ki so mi k moji izvolitvi kn. šk. konsistorialnim svetovalcem in k 50letnici mojega mašništva čestitali. Bog plati in Vas blagoslovi!

Ivan Krušič, zlatomašnik.

c Državni in deželni poslanec dr. Ploj priredi dne 2. septembra 1906 ob 3. uri popoldne na Ponikvi ob južni železnici v Podgrizekovi gostilni volilni shod ter vabi k mnogobrojni udeležbi.

c Celjsko „Domovino“ zadnji čas zelo zanima, kaj piše ljubljanski „Slovenec“ in zato se ž njim tudi večkrat bavi, kakor s katerikoli drugim listom. V zadnji številki je vzela pred svoj kritični nož „Slovenčeve“ članke, s katerimi pozdravlja III. slovenski katoliški shod in navaja nekatere stavke „Slovenca“ ter jadicuje, da je to „za vsakega pravega kristjana in vernega katoličana v resnici žalostno“. Skrb celjske „Domovine“ za čisto katoličanstvo postaja ganljiva. Čudimo se le, da „Domovina“ v svoji veliki nepristranosti tako redko vidi pisavo „Slov. Naroda“ o verskih rečeh. Toda med zlahto ne sme biti prepira, kaj ne?

c Laški trg. 18. avgusta je bil dan, ko so mogli naši „fajerberkerji“ pokazati, kakšni korenjaki so. Da so bili nekateri člani obdarovani s častnimi kolajnami za 25 letno zvesto službovanje, to je bila le bolj postranska stvar. Glavni činitelj je bil kakor zmiraj, tako tudi sedaj „freibier“. Da, „freibier“, ta jih privabi kot muhe! Gasilo se je, da še nikdar tak, seveda po žejnih grlih, — ne da bi kdo kaj drugega mislil. Alkohol vpljiva zlasti v poletnem času na razburljive možgane naših tržanov in njihovih tovarišev. Seveda se je moralo tudi nekaj tukajšnjih Slovencev udeležiti te „kraftprobe“ v gašenju. Sosebno neki uradnik, o kojem nekateri hudomušni ljudje pravijo, da je tudi Slovenec, ni smel manjkati. Da ga pa niso izbacili iz pragermanske družbe, plačal jim je sodček pive; človek mora biti v sedanjih kritičnih časih pač dober politik, če hoče, da bo kot uradnik napredoval, in prošnje naših „nemških“ tržanov gotovo dosti zmorejo. In če se tuintam malo pobajla, kaj pa to de; saj smo domači! Sploh bi pa želeli našemu „fajerberju“ še več darovalcev „freibirja“, ker le tedaj jim bo mogoče v svoji stroki se korenito izuriti in to bo gotovo celemu okraju v ponos!?! Gut heil!

c Pozor pred agenti! Po Savinjski dolini kakor tudi drugod hodi človek, ki pobira naročila za neko nemško tiskarsko tvrdko. Ker je imel lepe vzorce, ter tudi ne predrage, sem si tudi naročil vizitnice, in sicer ene izmed najfinejših. Kako sem se pa začudil, ko jih prejmem v najslabejši kakovosti ter popola na drugačne, kakor sem jih naročil. Pripomnim, da me te najslabejše vizitnice, kar sem

jih kedaj videl, stanejo 100 komadov s poštnino gld. 1-30, a pred letom sem naročil in dobil veliko boljše (polovico boljši papir) od tiskarne sv. Cirila v Mariboru, a so me veljale s poštnino samo 70 kr. Toraj polovico boljši blago, pa skoraj polovico ceneje. Tu se vidi, kaj hočemo z geslom: „Svoji k svojim!“ Slovenci! Kupujte le pri svojih slovenskih trgovcih in obrtnikih, pri katerih ste boljše postreženi, kakor pa pri tujih. Ptujski „Štajerc“ bode pa zopet priporočal le judovske in nemške tvrdke. Zakaj? Ker želi Slovincem smrt ter se mu vedno srce smeji, ako je kateri Slovenec ogoljufan, ali pride v nesrečo. Slovenski kmetje! Še enkrat vam zakličem: Svoji k svojim!

c Gomilsko. Prejšnjega vojnega ministra generala kavalrije pl. Krieghammer so prepeljali v Gomilsko, kjer se je položil v rodbinsko rakev.

c Nova trgovina na Polzeli. Zadnji „Naš Dom“ je imel inserat, da otvori g. Ivan Golihleb novo trgovino na Polzeli. Več ko je trgovin, boljše je za kmete. Nas pa še posebno veseli, ko vidimo, kako zadnji čas rastejo slov. trgovine po Spodnjem Štajerskem. G. Ivana Golihleb lahko priporočamo, posebno ker zagotavlja, da bode vsakogar postregel z dobrim blagom ter po nizki ceni. Želimo le, da bode stala njegova trgovina na narodni podlagi, kar bi iz narodnih ozirih na Polzeli silno potrebovali.

c Sušilnica je zgorela dne 23. t. m. gosp. Maksu Goričarju v Mozirju. Zgorel je tudi hmelj g. Fr. Cesarja in g. L. Trogarja. Šroda na hmelju se ceni na 400 kron, uničene lese in poslopje na 700 kron. Bila je velika nevarnost za Lipoldovo hišo in pa za marof, ki je bil poln sena. Samo iskra bi bila zadostovala in bil bi velikanski požar. Večjo nesrečo so preprečili domača požarna bramba in pa ljudje. Kako je ogenj nastal, se ne ve.

c Rečica v Savinjski dolini. Dne 17. t. m. je cela župnija rečiška žalovala. Spremili smo obče ljubljene in vnetega dušnega pastirja vlč. gosp. župnika Jožefa Uličnika k zadnjemu počitku. Po kratki bolezni izdihnil je svojo blago dušo. Kako priljubljen je bil, pokazal je pogreb. Zbralo se je 38 duhovnih sobratov, med njimi preč. gospod kanonik in zlatomašnik Anton Hajšek, ki je kondukt vodil. Ljudstva se je zbrala nešteta množica, ne samo domačih faranov, ampak tudi iz sosednih župnij. Obča žalost faranov in vseh navzočih je pač dokaz, da so farani zgubili vnetega dušnega pastirja, duhovniki pa ljubeznivega tovariša. Naj v miru počiva!

c Veselica prostovoljne požarne brambe na Rečici. Minila je slavnost, ki jo je priredila prostovoljna požarna bramba v nedeljo ob priliki blagoslovljenja društvene zastave in voza za moštvo. Kakor smo že poprej trdili, da takošne slavnosti Rečica še ni imela, toliko lažje trdimo to sedaj, ko je slavnost tako lepo uspela. Že v soboto je bil trg okrašen z zastavami in zvečer, ko se je pomikala dolga vrsta ognjegascv in drugega občinstva z lampijoni, z vrlo šoštanjko narodno godbo na čelu po trgu, bile so hiše lepo razsvetljene, spuščale so se v zrak rakete, v planinah pa so se prižigali mogočni kresovi. Po srčnem pozdravu pred hišo kumice, gospe Katinke Štiglic, podali smo se na vrt in verando pri g. kumici, kjer se je razvila prav prijateljska zabava, h kateri so se nam pridružili prvi gostje, oddelek ognjegascv i. dr. iz Trbovelj. V nedeljo rano zjutraj so nas vzbudili iz spanja strelji topičev, oglasili so se ubrani glasi godbe, in zopet se je pomikal sprevod po trgu in oznanjal pričetek veselega dneva. Že zjutraj so pričeli prihajati gostje, voz za vozom, osobito pa je bila udeležba iz okolice, kar nas mora posebno veseliti, tako mnogobrojna, da je bilo pri sprejemu društev ob 10. uri zbranega nad 3000 občinstva. Došla društva t. j. požarno brambo iz Gornjegagrada, Sv. Franciška, Mozirja, Braslovč, Gomilske, Kap'evasi in Savinjskega Sokola pozdravi načelnik g. Zdravko Deleja in župan g. Franc Štiglic. Oba naglašata svoje veselje nad toliko udeležbo, odzdravi pa starosta Sokola g. Rud. Pevec, naglašujoč slogo in jedinstvo med društvi, ter častita društvu požarne brambe v Rečici k tako veselemu prazniku. Ko dekleta podarijo vsem načelnikom in zastavam v znak pozdrava lepe sveže šopke in zagrmí mogočni „Živio! „Na pomoč!“ in „Na zdar!“ zaigra godba „Naprej zastava Slave“, za njo pa smo odkorakali v trg, kjer so došle iz vsakega okna obsipavale gospe in gospodičine s šopki. Po obhodu v trgu podali smo se pred župnijsko cerkev, kjer je bila postavljena krasna kapelica z visokimi piramidami za sv. mašo na prostem. Mašo je daroval č. g. pater Anzelmi iz Nazarij; igrala pa je godba prav milo Haydnovo slovesno mašo „Pred stolom“. Sv. daritev pod milim nebom vršila se je v najlepšem redu in napravila na navzoče mogočen

utis. Potem je bil kratek, a lep in jednat nagovor, katerega je govoril č. g. pater Anzelm o pomenu društva požarnih bramb pod geslom: „Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe“; s tem zvršujejo požarne brambe ne le samo postavlo človekoljubja, ampak tudi božjo postavlo. Osobito naglašajo, da je prostovoljna požarna bramba v Rečici v zadnjih letih, ko je hudobna roka zažigala tu v trgu poslopje za poslopjem, zvršila to postavlo v polni meri, ker je vsikdar častno zabranila razširjanje vsakega požara. Po tem nagovoru, ki je napravil na navzoče globok vtis, blagoslovi se zastava in voz. Po blagoslovu in končanem zabijanju spominskih žebeljev, nastopi gospod Anton Lukov, zastopnik požarne brambe v Mozirju, kateri, enako povdarjajoč blagi namen požarnih bramb, čestita požarni brambi v Rečici k uspešnemu delovanju, osobito k današnji slavnosti. Za tem nastopi gospod načelnik Zdravko Deleja in se zahvali vsem dobrotnikom in prijateljem, kateri so pravzaprav povzročitelji današnje slavnosti. V prvi vrsti zahvali se kumici gospej Katinki Stiglic katere je pred par leti prva sprožila misel, naj se požarni brambi v Rečici nabavi društvena zastava, ter prva začela nabirati med tržani doneske za zastavo. Govornik se spominja in se zahvaljuje tudi rojakov v Ameriki, ki so v ta namen poslali lep znesek 162 K, posebej pa še kupili lep trak na zastavo, dalje vsem občanom in faranom, kateri so na kakoršenkoli način darovali za zastavo, oziroma današnjo slavnost. Vzdigujoč lepi prapor izroči istega zastavonoši gosp. Antonu First, z vročo željo, da bi ta zastava ne bila nikdar onečaščena, z vročo željo, da bi pod tem praporom prisegalo prav mnogo čilih in vnetih udov zvestobo našemu blagemu geslu: „Bližnjemu v pomoč!“ Pojdi torej zastava, poljubi svoje posestrime, ki so te danes prvič prišle pozdravit! V tem trenutku, ko se objamejo zastave in je godba zaigrala: „Naprej zastava Slave“, bil je gniljiv prizor, ki je gnil marsikatero udeleženca. Nato nastopi gospica Cirila Delejeva, ki deklamira od g. Žiga L. Mozirskega za to slavnost poklonjen prolog. Ko so začeli še iz tisoč grl mogočni živio-klici, podala so se vsa društva v gostilno gospoda župana, od tam pa se razdelili nekateri v gostilno gospe kumice in druge k obedu. Ob pol 3. uri zbrala so se vsa društva k odhodu na slavnostni prostor v lepo okrašenem vrtu g. Ant. Turnškega. Da se je koj po prihodu na slavnostni prostor razvila prav živahna zabava, ni treba še posebej omenjati. Koncert šostanjske narodne godbe in pevcev nas je takoj navdušil in glasno odobravanje želi sta obe družbi pri vsaki točki. Za koncertom nastopi mlad zbor Sokolov, ki so zvrševali več prav lepih skupin in bili barno pozdravljeni. Ob rani jutranji uri ločili smo se od zadnjih dragih nam gostov, ter si stiskali roke z željo, na zopetno svidenje v prijazni Rečici.

c Kokarje. Občinski odbor kokarski je sklenil kolekovati svoje dopise z narodnim kolekom.

Brežiški okraj.

b Otvoritev mosta je bila jako klaverna, ker se je udeležilo zelo malo ljudi. Navzoč je bil tudi namestnik Clary in deželni glavar Attems. Nekaj ljudi je bilo navzočih, ker je bil v bližini svinjski sejem. Klicalo se je sicer „hoch“, toda bilo je premalo grl, ki bi se odzvalo. Vrh žalosti še pa nesreča. Vled vročine in gladu se je zgrudil na tla nek vojak vojaške godbe iz Zagreba. Naše zavvedno ljudstvo se ni udeležilo otvoritve.

b Razmerje glasov pri deželnozborski volitvi v brežiškem okraju: okraj brežice: Artiče dr. Jankovič 32 glasov, Kunej 23 glasov; Bojsno dr. J. 4, K 16; Mostec dr. J. 2, K 10; Gaberje dr. J. 4, K 8; Globoko dr. J. 11, K 9; Kapele dr. J. 7, K 26; Mihalovec dr. J. 1, K 15; Obrež dr. J. 2, K 6; Pišce dr. J. 34, K 2; Peterje dr. J. 33, K 4; Zakot dr. J. 15, K 30; Sela dr. J. — K 14; Sromlje dr. J. 9, K 15; Videm dr. J. 15, K 12; Bizeljsko dr. J. 2, K 95; Brežice skupaj dr. J. 171 in K 286 glasov. Okraj Sevnica: Anže dr. J. 21, K 22; Arneško dr. J. 3, K 34; Blanca dr. J. 15, K 41; Brezje dr. J. 4, K 2; Sevnica (okolica) dr. J. 9, K 12; Planina dr. J. 1, K 3; Rajhenburg dr. J. 11, K 14; Zabukovje dr. J. 4, K 11; Senovo dr. J. 5, K 28; Golobinjek dr. J. 19, K 3; Sevnica skupaj dr. J. 92, K 170. Okraj Kozje: Dobje dr. J. 54, K 3; Kozje dr. J. 63, K —; Drenskobro dr. J. 24, K —; Buče dr. J. 8, K 9; Gorjane dr. J. 16, K —; Podstreda dr. J. 23, K 7; Koprivnica dr. J. 22, K 1; Križe dr. J. 24, K —; Loka dr. J. 15, K —; Lastnič dr. J. 17, K —; Podčetrtek dr. J. 6, K 3; Mrnasela dr. J. 21, K 5; Pilštanj dr. J. 42, K —; Št. Peter dr. J. 32, K 55; Presično dr. J. 11, K —; Prevorje dr. J. 18, K —; Zagorje dr. J. 9, K —;

Sedlarjevo dr. J. 11, K 6; Zdo'e dr. J. 22, K —; Sopote dr. J. 8, K —; Immo dr. J. 31, K —; Št. Vid dr. J. 28, K —; Vel. Kamen dr. J. 22, K 6; Verače dr. J. 24, K 3; Virštanj dr. J. 6, K 6. Okraj Kozje dr. J. 557, K 104; okraj Sevnica dr. J. 92, K 170, okraj Brežice dr. J. 171, K 286. Skupaj dr. Jankovič 820 glasov, Kunej 560 glasov.

b Dvanajst let župan. V Veračah se je enoglasno izvolil za župana veleposestnik g. Jakob Bovha, ki je že 12 let neprenehoma župan. Da je blagi mož priljubljen občanom, pokazalo se je 21. t. m. pri deželnozborskih volitvah. Bog ga ohrani še mnogo leta!

b Kozje. Na sbrambi požarne brambe se je prikazal novi slovensko-nemški napis: Požarna bramba — Feuerwehrdepot. Stari nemški napis je vedno kazil to sbrambo in nekdo mu je zbrisal vse razun treh črk „wer“. No, nov napis je časten za kozjansko požarno brambo, da bi le še toliko napredovala, da bi še bilo slovensko povelje, namesto nemškega, ki včasih povzroči mnogo smeha. — Pretečeni teden je pogorelo na Veterniku gospodarsko poslopje nekemu Vajdegu. Zgoreli so mu vsi sbranjeni poljski pridelki. Živino so k sreči rešili. Škode ima mnogo.

b Dobje pri Planini. Dobro vemo, zakaj neki surovež prav pobalinsko napada po liberalnih in nemškutarskih časnikih našega gospoda župnika. Sama zavist sika iz njega, saj ne more pisati brez kronik, katere tako strastno stiska. Gospod župnik Vurkelje so nam ustanovili po večletnem trudu za našo župnijo prepotrebno kaplanijo in so sami prispevali nad 1600 K. Nesramni obrekovalci pa pravi, da so „farane farbali“ za denar. Obrekovalci, ali se ne bojiš božje kazni? Kateri izmed tvojih privržencev je kaj prispeval k ustanovitvi kaplanije? To odgovori predaš boš naprej obrekoval! Pa se tudi podpiši, da te bodo še drugi poznali, kakor te mi.

Iz drugih slovanskih dežel.

† Otvoritev planinske koče na Kamniškem sedlu (1879 m). Dne 12. t. m. se je otvorila nova planinska koča na Kamniškem sedlu ob obilni udeležbi vrlih planink in planincev. Največja je bila udeležba iz Kamnika in Ljubljane, počastilo nas je lepo število vrlih Cehinj in Čehov, v pičlem številu so bili zastopani bližnji Savinjeci, p. grešali pa smo celjske rodoljube. Ob 10. uri je imel g. frančiškan o. Engelbert Polak propoved in sv. mašo na verandi, ter je blagoslovil novi planinski dom. Načelnik kamniške podružnice „Slov. plan. društva“ g. notar E. Orožen je v otvoritvenem govoru srčno pozdravil došle turistinje in turiste, podal črtice o gradnji koče in zahvalil dobrotnike, ki so omogočili to veliko stavbo. Načelnik osrednjega društva g. prof. Fr. Orožen je razložil bajeslovni pomen Savinjskih planin, podal zgodovinske črtice o teh planinah iz turške in francoske dobe in čestital kamniški podružnici na tej veličastni stavbi. S tem je bila oficijelna slavnost končana in pričela se je nepriljena veselica ob lepem petju kamniškega pevskega društva „Lire“, ki je tudi pelo pri sv. maši. Prav trdno usidrana in s pločevino krita koča je 13 m dolga in 8 m široka ter ima na južni strani odprto prostorno verando. Iz verande je vhod v kuhinjo, ki ima prav lepo štedilno ogajšice. Na levi strani proti Brani je prostorna moška spalnica (8 postelj); naravnost iz kuhinje prideš v damsko sobo (4 postelje). Na desno od kuhinje proti Planjavi je jedilnica, ki ima prostora za 20 ljudi. Iz jedilnice drže stopnice v hladno klet, druge stopnice pa na podstrešje, kjer je sobica (2 postelje), skupno ležišče (6 postelj) sobica za oštrbnika in ležišča za vodnike. V pritličju je dvojne stranišče. — Velike zasluge za to stavbo imajo: kamniška meščanska korporacija, ki je dala stavbni les in osrednje društvo, ki je podarilo večino notranje opreme. Mnogo daril je dobila kamniška podružnica „Slov. plan. društva“ od kamniških meščanov in ljubljanskih prijateljev.

Drobtinice.

d Ruski prekucni na delu. Kakor smo že zadnjič poročali, se je popolnoma ponesrečila revolucija ali generalni štrajk, katerega so napovedali ruski prekucni zaradi tega, ker se je razpustila državna дума. Ljudstvo ne mara več tako slepo slediti tem hujskačem, kakor so to prej storili. Ko so ti prekucni-anarhisti to uvideli, zgrabili so za drugo orožje — za bombe. V zadnjih tednih so umorili 72 uradnikov, 42 pa težko ranili, vrgli so 120 bomb, oropali 13 državnih skladnic in 18 državnih blagajn. Vlada je proti njim nastopila z vso strogostjo. Zaradi tega so se hoteli maščevati nad

ministrekim predsednikom Stolypinom, ki je tudi razpustil državni zbor. To so izvršili na strašen način v soboto dne 25. t. m. Ta dan je bil pri ministrskemu predsedniku sprejemni večer. Ministrski predsednik je v prvi sobi pozdravljaj svoje goste. Natenkrat se pripeljejo štirje častniki, katerih pa služabniki, ki so stali v veži, niso pustili naprej, ker jih niso poznali. Med tem pričkanjem spusti eden došlih, ki so bili preoblečeni anarhisti, bombo na tla. Bomba se je razletela s strahovitim pokom, porušila celo vežo in stranske sobe, stopnice in balkon nad vhodom. Umorjenih je trideset oseb, toda tisti, na katerega so merili, ostal je popolnoma zdrav. Pač pa sta hudo ranjena njegova dva otroka, ki sta bila v usodepolnem trenutku na balkonu. Petnajstletni hčerki sta odtrgali obe nogi, triletnemu sinčku je pa zdrobilo eno kočko. Malo upanja je, da ostane ta živa.

d Nemške grozovitosti. Nemški socijalno-demokratski listi so po pismu nekega vojaka priobčili o grozovitosti nemških vojakov v južni Afriki nastopno: Na zadnji patrolji smo prišli do nekega studenca. Bilo je zvečer, ko smo, nas četermajstorica z našim častnikom, razsedlali konje in smo hoteli večerjati. Nakrat smo kraj pečine, blizo studenca, opazili črne sence. Obkolili smo pečino in ujeli pet črnih žensk. Ustrelili jih nismo mogli, ker bi to slišali črnci, a teh je bilo 200, ki bi nas bili zdrobili na kosce, ako bi bili slišali naše puške. Nismo vedeli, kaj naj bi storili s temi ženskami, dokler ni rekel neki desernik poročniku, da jih usmrtime z bajoneti. Poročnik je zapovedal, da nataknemo na puške bajonete. Petero vojakov so je postavilo spredaj, petero pa zadek in tako smo ženske umorili.

Najnovejše novice.

† Stolni prošt Lavrencij Herg.

Dne 28. avgusta ob 10. uri predpoldne je zatisnil oči v Mariboru po kratki pa hudi bolezni eden najstarejših duhovnikov lavantinske škofije, zlatomašnik Lavrencij Herg. Dne 9. avgusta je dopolnil 77. leto. Pogreb bo danes ob 3. uri popoldne. V oporoki je določil, da se naj truplo pokoplje v Lembahu, kjer počiva njegova mati in kjer je 19 let pastiroval kot župnik. Rajni je bil mož milega značaja, čistan in spoštovan od vseh, ki so ga poznali. Blagemu pokojniku še posvetimo v eni prihodnjih številok nekaj vrstic. Naj v miru počiva!

Kat. politično društvo za gornjegrajski okraj ima dne 8. septembra javno zborovanje pri Sv. Frančišku po večernicah, gostilna Iv. Časl. Predstavil se boče g. drž. poslanec dr. Fr. Voušek.

Kat. polit. društvo za vranski okraj priredi 9. sept. ob 4. popoldne v Kapli v prostorih požarne brambe javni shod, na kojem bo govoril g. državni poslanec dr. Voušek.

Posojilnica v Mariboru pomnoži s 1. sept. 1906 število uradnih dni za eden dan in uraduje ob torkih, sredah, četrkih in sobotah dopoldne, izveniši praznike. Hranilne vloge brez odpovedi obrestujejo se po 4%, hranilne vloge proti štirimesečni odpovedi po 4 1/4 %.

Društvena naznanila.

Podravska podružnica slov. planinskega društva priredi dne 2. septembra izlet na Veliko kopo, 8. septembra pa k Sv. Duhu na Ostrem vrhu. Izletniki na Veliko kopo naj se odpeljejo že v soboto s popoldanskim poštanim vlakom do Vuhreda, od koder gredo še isti večer do Samca. Tamkaj lahko prenočijo, drugo jutro pa imajo samo tričetrt ure hoda na vrh kope. Udeleženci drugega izleta pa naj se zjutraj pripeljejo do Ruš, odkoder odrinemo skupno čez Selnico in Boč. Udobno pa je tudi iti iz postaj Fala ali Št. Lovrenc. Planinski pozdrav vsem udeležencem! Odbor.

Rogozniški fantje prirede v korist bralnega društva v Ragoznici, katero se misli osnovati, 16. sept. veselico z gledališko predstavo „Razstresenca“, šaljivo pošto, konfeti, godbo in petjem. Pri veselici igra obče priljubljena godba gospoda Kocmuta desetih mož. Začetek točko ob pol 4. uri popoldan. Veselica se vrši pri lepem vremenu na Bračičevem vrtu. V slučaju slabega vremena se ista preloži na 23. septembra. K obilni udeležbi vabijo rogozniški fantje.

Sv. Duh na Ostrem vrhu. Tukajšnja posojilnica obhaja dne 8. septembra svoje desetletnico s sledečim vspeedom: 1. ob 10. uri sv. maša, 2. občni zbor, 3. slavnostni govor, 4. desetletno poročilo, 5. tombola. Med posameznimi točkami svira domača godba. Tombola se priredi v prid tukajšnjih ubogih učencev. Vsak rodoljub se naj te slavnosti udeleži in daruje kako malenkost za tombolo. Darila se naj pošljejo na šolsko vodstvo Sv. Duh-Lučane via Ehrenhausen.

Franjo Žager,
restavrater.

Potrtega srca naznanimo podpisani prežalostno vest, da je umrl nas preljubljeni brat, svak, stric in prastric

mons. Lavrencij Herg

zlatomašnik, apostolski protonotar ad instar partie, inful. stolni prošt, kn. šk. konzistorialni svetovalec, odlikovan z zaslužnim križcem „Pro Ecclesia et Pontifice“, ravnatelj kn. šk. ordinariatske pisarne itd.

po kratki in mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, dne 28. avgusta t. l. ob 10. uri dopoldne v 78. letu svojega življenja mirno v Gospodu zaspal.

Truplo pokojnika se v četrtek dne 30. avgusta ob 1/23 uri popoldne v stolni cerkvi slovesno blagoslovi in se prepelje v lastno grobišče na pokopališče v Lembah.

Sveta maša zadušnica se služi v stolni cerkvi v Mariboru v petek, dne 31. avgusta ob 8. uri zjutraj.

V Mariboru, dne 28. avgusta 1906.

Franc Herg
poročnik

Jožef Herg
gojenec inf. kadetne šole
pranetjaka.

Alojzija Lukman
Alojzija Herg
pranetjakinji.

Jakob Herg
tržan in hišni posestnik v Središču

Franc Herg
posestnik na Kogu
brata.

Jakob Herg
polkovnik auditor

Franc Herg
posestnik v Središču
nečaka.

Marija Herg
Alojzija Lukman roj. Herg
nečakinji.

Stolni kapitel Lavantinski naznani prežalostno vest, da je prečastiti gospod

mons. Lavrencij Herg

zlatomašnik, apostolski protonotar ad instar partie, inful. stolni prošt, kn. šk. konzistorialni svetovalec, odlikovan s zaslužnim križcem „Pro Ecclesia et Pontifice“, ravnatelj kn. šk. ordinariatske pisarne itd.

po kratki in mučni bolezni, previden s svetimi zakramenti za umirajoče, dne 28. avgusta t. l. ob 10. uri dopoldne v 78. letu svojega življenja mirno v Gospodu zaspal.

Truplo pokojnika se v četrtek dne 30. avg. ob 1/23 uri popoldne v stolni cerkvi slovesno blagoslovi in se prepelje v lastno grobišče na pokopališče v Lembah.

Sveta maša zadušnica se služi v stolni cerkvi v Mariboru v petek, dne 31. avgusta ob 8. uri zjutraj.

V Mariboru, dne 28. avgusta 1906.

Peter Jagodič

pozlatarski in slikarski mojster v Celju, Gosposke ulice št. 4

ponižno priporoča vsem častitim župnijskim predstojništvom in duhovščici kakor tudi občinskim uradom svojo

prvo slovensko umetno delavnico v Sp. Stajerju

in zelo bogato zalogo cerkvene in hišne umetnosti, altarje, prižnice, tabernakelne, božjih podob (kipov), svetnikov, slik, od najmanjših do največjih, od 25 v do 200 K. Okvirje po najnižji ceni, kakor tudi križce.

Ponovljenje in predelovanje starih altarjev itd. umetno in znano zmožno po nizkih cenah. — Preračuni in načrti zastoj

Za mnogobrojna naročila se priporoča

P. Jagodič.

Podobice

male in večje, zobčaste in gladke

— dobite prav po ceni —

v prodajalni Cirilove tiskarne v Mariboru.

Obhajilne podobice

so v 34 različnih vzorcih na prodaj.

Prva štajerska zadruga za uporabljanje sadja v Mariboru, Reiserstrasse 1

priporoča izvrstnega in pristnega

jabolčnika in hrušovca iz 1904
po jako nizki ceni. 509 1

DR. JAN ČERVINKA

okrožni zdravnik v Ljubnem ob Savinji

se je iz svojega poučnega potovanja, obiskaje razne zdravilne zavode (bolnišnice) vrnil in zopet ordinira ob navadnih urah.

Zdravi tudi zobne bolezni, zalivanje zob s sklenino (Email), cementom, proževino (kavčuk), bakrom, srebrom, z zlatim in zlato zmesjo (amalgam), vstavljanje novih zob ter sploh popraviljanje ozobja

Kmet. bralno društvo pri Sv. Emi

bode imelo

v nedeljo dne 2. septembra 1906 ob 4. uri popoldan izvanredni občni zbor.

Dneyni red:

1. premenitev pravil;
2. volitev nadzorstva;
3. slučajnosti.

Če bi ne bilo zadosti udov ob 4. uri, sklepalo se bo ob 5. uri ob najmanjšem številu.

Sv. Ema dne 27. avgusta 1906.

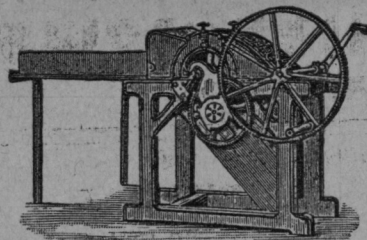
F. Kužnar,
tajnik.

Valent. Voga,
načelnik.

Tovarniška zaloga

484 4

kmetijskih strojev

Konrad Prosch

v Mariboru,
Viktringhofgasse
priporoča

- svoje nove izboljšane -
gepelje,

mlatinice z najnovejšimi osmi, **rezalnice** za krmo in repo, **trijerje,** **sekalnice** * **Za vse se jamči!**
Slovenske cenike na zahtevo zastoj!

Svoji k svojim!

Opozarjamo vsakega varčnega rodoljuba na
edino hrvatsko varovalno zadrugo

„CROATIA“

pod pokroviteljstvom kralj. glavnega mesta
Zagreb

Ista zavaruje na Štajerskem, Kranjskem in Koroškem vse premičnine, živino in pridelke proti ognju po najnižjih cenah.

Vsa pojasnila daje: Glavni zastop „Croatie“
v Mariboru, Koroška cesta št. 9.

Zastopniki se iščejo po vseh večjih krajih Kranjske, Štajerske in Koroške. 51-45

SLOVENC! Zahtevajte vedno in povsod le najboljše

vžigalice

v korist družbe sv. Cirila in Metoda.